

κατανάλωσης. Στο ποσοστό αυτό, όμως, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και μια τεράστια ποσότητα ατυποποίητου λαδιού που εξάγεται παρανόμως κυρίως σε γειτονικές χώρες, καθώς και ένα μικρό ποσοστό της τάξεως του 4,33% ελαιολάδου που εισάγεται ετησίως, χωρίς κανείς να ξέρει την αιτία.

Συνυπολογίζοντας αυτά τα ποσοστά, θα μπορούσαμε να τροφοδοτούμε με λάδι σχεδόν όλη την Ευρώπη!

Το ψωμί, ψωμάκι:

Στο μαλακό σιτάρι, από το οποίο γίνεται το ψωμί, εισάγουμε ετησίως πάνω από 1.000.000 τόνους αξίας εκατομμυρίων ευρώ, κυρίως από χώρες όπως η Ρωσία, η Γαλλία και η Ουκρανία. Οι εισαγωγές αυτές είναι τελείως άσκοπες και καταστροφικές για την ελληνική Οικονομία - πρόκειται για σιτηρά αμφίβολης ποιότητας, αφού κάποιες ανατολικές χώρες υποχρεούνται βάσει κοινοτικής νομοθεσίας να κάνουν ακόμα και ελέγχους για ίχνη ραδιενέργειας!

Είναι χαρακτηριστικό ότι το 1957(!) η Ελλάδα πέτυχε την αυτάρκεια σε μαλακό σιτάρι, με την ποικιλία Γ 38290 που δημιούργησε το Ελληνικό Ινστιτούτο Σιτηρών. Μάλιστα, προς τα τέλη του 1970 υπήρχε πλεόνασμα που διατηρήθηκε μέχρι το 1984!

Εκτοτε αρχίζει ραγδαία μείωση της καλλιέργειας του μαλακού σιταριού, η οποία συνοδεύεται από αντίστοιχη αύξηση της καλλιέργειας του σκληρού.

Ως αποτέλεσμα, η Ελλάδα είναι από τότε ελλειμματική σε μαλακό σιτάρι και πλεονασματική σε σκληρό, από το οποίο γίνονται τα ζυμαρικά. **Αυτό οφείλεται στην Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ε.Ε.**, η οποία έδωσε ισχυρά κίνητρα στους παραγωγούς σκληρού σιταριού (35 ευρώ το στρέμμα).

Δηλαδή μας αύξησαν την παραγωγή μακαρονιών και μάς μείωσαν την παραγωγή ψωμιού, που από την Αρχαιότητα είναι βασικό είδος διατροφής.

Παρόλα αυτά, η Ελλάδα κατέχει την τέταρτη θέση στην Ευρώπη στην παραγωγή σιτηρών με 9 εκατ. στρέμματα, από τα οποία περίπου τα 6 εκατ. είναι με σκληρό και μαλακό σιτάρι!

Η χώρα της φαιδράς πορτοκαλέας

Στα εσπεριδοειδή, τη μεγαλύτερη αυτάρκεια κατέχουν τα πορτοκάλια με ποσοστό 167%, ενώ στα λεμόνια η αυτάρκεια περιορίζεται στο 63%. Αλλά και στα υπόλοιπα φρούτα η αυτάρκεια παραμένει υψηλή (128%). Αντί, λοιπόν, να τρώμε μπανάνες, ανανάδες και παπάγια(!), είναι προτιμότερο να στραφούμε στα ελληνικά φρούτα, τα οποία είναι απείρως πιο θρεπτικά και, ευτυχώς, δεν πρόκειται να μας λείψουν ποτέ. Είναι ενδεικτικό ότι στο ροδάκινο η Ελλάδα κατέχει πάνω από 60% των εξαγωγών παγκοσμίως!

Ελλειψη παρατηρείται στη ζάχαρη, με την εγχώρια παραγωγή να καλύπτει μόνο το 14,3% των αναγκών, που υπολογίζονται στους 320.000 τόνους. Ενώ ως το 2005 η ελληνική ζάχαρη εξασφάλιζε κερδοφορία, το 2006 υπογράφηκε η ταφόπλακά της, όταν η Ελλάδα συμφώνησε με την ΕΕ να παράγει σχεδόν τη μισή παραγωγή από τις ανάγκες της και να πάει σε εισαγωγές!

Η κατάσταση επιδεινώθηκε με το κλείσιμο πολλών εργοστασίων της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης, λόγω κακοδιαχείρισης. Με δεδομένο, βέβαια, ότι η ζάχαρη δεν είναι είδος πρώτης ανάγκης, αλλά και με την καλλιέργεια στέβιας, η οποία έχει έως 300 φορές μεγαλύτερη γλυκαντική δράση, σε μια πιθανή παύση των εισαγωγών δεν αναμένεται να αντιμετωπίσει η χώρα σοβαρό πρόβλημα.

Πολύ χαμηλή αυτάρκεια διαπιστώνεται στην κατηγορία των οσπρίων, με ποσοστό που κυμαίνεται στο 39%. Συγκεκριμένα, παράγουμε περίπου 8.000 τόνους φακές και εισάγουμε ακόμα 10.000 τόνους, κυρίως από Τουρκία, προκειμένου να καλύψουμε την εγχώρια ζήτηση. Αντίστοιχο πρόβλημα υπάρχει και στα φασόλια: καταναλώνουμε 35.000 τόνους, εκ των οποίων οι 25.000 τόνοι είναι εισαγωγής. Σημειωτέον ότι το 1981 η ετήσια παραγωγή φασολιών ήταν 31.500 τόνοι!

Το πρόβλημα αυτό θα μπορούσε να λυθεί εύκολα, με μια αναδιάρθρωση της παραγωγής, ακόμα και με επιδότηση, ώστε σε εκτάσεις που καλλιεργούνται σήμερα άλλα προϊόντα, π.χ. ρύζι (στο οποίο είμαστε πλεονασματικοί), να καλλιεργηθούν όσπρια, πολλά από τα οποία, όπως τα ρεβύθια ή τα μαυρομάτικα φασόλια, έχουν και μικρότερες ανάγκες σε νερό.

Και στις πατάτες υπάρχει αυτάρκεια κατά 82%, με μόνιμη μάλιστα όμως τις «ελληνοποιήσεις» πατάτας από Αίγυπτο, αλλά και τις άσκοπες εισαγωγές κατενυγμένης πατάτας από χώρες όπως οι ΗΠΑ, επειδή δήθεν τηγανίζεται πιο εύκολα.

Η ελληνική αμπελοργία είναι επίσης σε πολύ καλό επίπεδο, αφού στα επιτραπέζια σταφύλια (αυτάρκεια 133,45%) έχουμε πλεόνασμα, δηλαδή μπορούμε άφοβα να κάνουμε εξαγωγές, χωρίς να μας λείψουν ποτέ.

Αναφέρεται ότι μπορεί το κρασί να καλύπτει τις ανάγκες των Ελλήνων καταναλωτών, αλλά αυτοί δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση στο ούισκι (το ούισκι καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος κατανάλωσης ποτών, καταλαμβάνοντας ποσοστό περίπου 42% το 2010, σύμφωνα με έρευνα της ICAP), το οποίο βεβαίως εισάγεται.

Ταυτόχρονα διαθέτουμε και μια πολύ σημαντική (μικρότερη, βέβαια, από το παρελθόν) παραγωγή σταφίδας (σουλτανίνα και κορινθιακή) άνω των 50.000 τόνων ετησίως, η οποία υπερεπαρκεί για τις ανάγκες μας (αυτάρκεια

274,8%) και μας καθιστά ικανούς για εξαγωγές. Στο μέλι, επίσης, καταγράφεται ποσοστό αυτάρκειας της τάξεως 92%.

Αρνάκι άσπρο και παχύ

Όπως υποστηρίζουν οι θιασώτες της ελληνικής τροφοεξάρτησης, το βασικό πρόβλημα της χώρας, ως προς την αυτάρκεια, είναι κυρίως η ζωική παραγωγή. Αυτό, όμως, είναι ένας μύθος - ή, μάλλον, μια μισή αλήθεια.

Το ποσοστό αυτάρκειας στη ζωική παραγωγή-αλιεία ανέρχεται, κατά μέσο όρο, περίπου στο 76,11%, αλλά διαφοροποιείται μεταξύ επιμέρους κατηγοριών προϊόντων, όπως το κρέας, όπου η αυτάρκεια ανέρχεται στο 56% περίπου, με το μικρότερο ποσοστό να καταγράφεται στο βόειο κρέας (13%) και το υψηλότερο στο αιγοπρόβειο κρέας (94%).

Είναι χαρακτηριστικό ότι, από τους 158.000 τόνους που καταναλώνουμε ετησίως σε μοσχαρίσιο κρέας, στην Ελλάδα παράγουμε μόλις τους 20.000 τόνους. Στο χοιρινό κρέας η κατάσταση είναι λίγο καλύτερη, αφού από τους 290.000 τόνους που καταναλώνουμε, παράγουμε μόνο τους 111.000, δηλαδή το 38%.

Η έλλειψη αυτή σε μοσχαρίσιο και χοίρειο κρέας είναι αποτέλεσμα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ε.Ε. Χαρακτηριστικό είναι ότι πριν το 1980, δηλαδή πριν μπούμε στην τότε ΕΟΚ, η Ελλάδα είχε φτάσει σε αυτάρκεια στο χοιρινό κρέας 84%, στο μοσχαρίσιο σε 66%, ενώ το αιγοπρόβειο κρέας ήταν στα σημερινά επίπεδα αυτάρκειας - περίπου 94%. Γιατί, όμως, ενώ είμαστε ελλειμματικοί σε βόειο κρέας, συνεχίζουμε να το καταναλώνουμε, σκορπώντας εκατομμύρια ευρώ στο εξωτερικό;

Η Ελλάδα μεταπολεμικά σχεδόν υποχρεώθηκε να καταναλώνει μοσχαρίσιο κρέας, με τη λογική ότι είναι πιο ογκώδες ζώο, με μεγαλύτερη γαλακτοπαραγωγή σε σχέση με τα αιγοπρόβατα, και άρα είναι πιο συμφέρον για την Ελλάδα.

Με επιδοτήσεις της Ε.Ε. εξαφανίστηκαν οι εγχώριες ράτσες βοοειδών και ενισχύθηκε η εκτροφή βοοειδών έναντι της αιγοπροβατοτροφίας και άλλων παραδοσιακών μορφών κτηνοτροφίας, απείρως πιο αποδοτικών, όπως η κονικλοτροφία.

Αντίθετα, το αιγοπρόβειο κρέας και κάποιες εγχώριες φυλές βοοειδών προέρχονται στην πλειοψηφία τους από κοπάδια ζώων που βόσκουν τον περισσότερο χρόνο ελεύθερα σε ορεινές ή ημιορεινές περιοχές, εκμεταλλευόμενα πλήρως την πλούσια ελληνική χλωρίδα.

Στο αιγοπρόβειο κρέας είμαστε σχεδόν αυτάρκεις, αφού σύμφωνα με στοιχεία για το 2009 η Ελλάδα διαθέτει περίπου 8,9 εκατ. πρόβατα και 4,8 εκατ. κατσίκια, δηλαδή αντιστοιχούν περίπου ένα πρόβατο και μισή κατσίκια για κάθε Έλληνα.

Σημαντικός τομέας είναι και η πτηνοτροφία, στην οποία είμαστε αυτάρκεις κατά 85% στο κρέας και κατά 91% στα αυγά. Ιδιαίτερα για τα αυγά, υπάρχει τόση παραγωγή, ώστε το 2011 οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 2134%!

Στη δε αλιεία το ποσοστό αυτάρκειας, χωρίς να υπολογίσουμε τις ιχθυοκαλλιέργειες, αγγίζει περίπου το 125,6%, με πάνω από 160.000 τόνους ψαριών τον χρόνο. Μαζί με τις ιχθυοκαλλιέργειες (120.000 τόνοι), το ποσοστό σε αυτάρκεια των αλιευμάτων φτάνει το 221,3%!

Στην κατηγορία των γαλακτοκομικών-τυροκομικών προϊόντων, η φέτα -με ποσοστό αυτάρκειας 147%- περίπου υπερβαίνει τον μέσο όρο της κατηγορίας, ο οποίος κυμαίνεται στο 80%. Γενικότερα στο γάλα, η Ελλάδα κατά το παρελθόν ήταν πλεονασματική. Σήμερα είναι ελλειμματική, αφού η παραγωγή αγελαδινού γάλακτος κυμαίνεται στους 638 χιλιάδες τόνους, καλύπτοντας μόνο το 58,2% της ζήτησης (στοιχεία ΕΛΟΓΑΚ 2011). Βέβαια, στο αιγοπρόβειο γάλα που έχει καμειγαλύτερη θρεπτική αξία, είμαστε σχεδόν αυτάρκεις, με παραγωγή που καλύπτει το 98% της ζήτησης. Αυτό που δε γνωρίζει ο πολύς κόσμος είναι ότι η σχετικά μειωμένη παραγωγή γάλακτος δεν οφείλεται στη μη παραγωγικότητα της ελληνικής κτηνοτροφίας αλλά στο καθεστώς των ποσοτώσεων που επέβαλε η ΕΕ. Μέχρι τις αρχές του 2000, η χώρα πλήρωνε πρόστιμα στην ΕΕ, επειδή οι παραγόμενες ποσότητες γάλακτος ήταν υψηλότερες από το πλαφόν που είχε δέσει αυθαίρετα η ΕΕ - κι αυτό διότι δεν είναι αναλογικές ούτε με τον πληθυσμό, ούτε με το ζωικό κεφάλαιο κάθε χώρας.

Ταυτόχρονα, ενώ μας επέβαλαν χαμηλή παραγωγή, εισήγαμε χιλιάδες τόνους συμπυκνωμένου γάλακτος από Ολλανδία και Γερμανία, πετώντας εκατομμύρια ευρώ στο εξωτερικό. Το καθεστώς αυτό, σε συνδυασμό με την αύξηση των τιμών των ζωοτροφών και την έλλειψη στήριξης από την πολιτεία, αποθάρρυνε πολλούς κτηνοτρόφους, με αποτέλεσμα την τελευταία δεκαετία να εγκαταλείψουν το επάγγελμά τους το 63,5% των κτηνοτρόφων.

Η Ελλάδα «υπερδύναμη» τροφίμων

Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία (στοιχεία 2009), η Ελλάδα καλλιεργεί 32.693 χιλιάδες στρέμματα, από τα 37.324 χιλιάδες στρέμματα (25% της έκτασής μας) που είναι η συνολική καλλιεργήσιμη έκτασή μας, δηλαδή καλλιεργείται περίπου το 87,6% των καλλιεργήσιμων εκτάσεων. Τα υπόλοιπα 4.631 χιλιάδες στρέμματα είναι αναξιοποίητα, αφού βρίσκονται σε αγρανάπαιση, η οποία μάλιστα είναι και συμφέρουσα, αφού είναι επιδοτούμενη από την ΕΕ.

Το βασικό πρόβλημα της ελληνικής γεωργίας είναι η μείωση του αγροτικού πληθυσμού, με άμεση συνέπεια την υποβάθμιση πρώην αγροτικών εκτάσεων. Για να μεταβληθεί αυτή η κατάσταση απαιτούνται σοβαρά κίνητρα για τους νέους.

Ένας ακόμα τομέας ανάπτυξης είναι και η εκτατική μορφή κτηνοτροφίας. Η Ελλάδα διαθέτει λιβάδια σε ποσοστό 35% του εδάφους της, τη στιγμή που στην Ιταλία είναι το 15%, στην Πορτογαλία το 16% και στην Ισπανία το 24%. Στα λιβάδια αυτά μπορούν να βόσκουν κατά το μεγαλύτερο διάστημα του έτους αιγοπρόβατα ή και εγχώριες φυλές βοοειδών και χοίρων, χωρίς να έχουν καμία ανάγκη για ζωοτροφές.

Ένας ακόμα αναξιοποίητος πλούτος είναι και η αλιεία. Η Ελλάδα, με τα 15.000 χιλιόμετρα ακτογραμμών, τα 300 θαλάσσια είδη, τα ποτάμια (ο Αλιάκμονας έχει 33 είδη ψαριών και ο Αξιός 36), τις λίμνες, τους εκατοντάδες κόλπους, καθώς και τα 3.000 νησιά, είναι ένα φυσικό ιχθυοτροφείο. Ήδη η χώρα διαθέτει τον μεγαλύτερο αλιευτικό στόλο στην Ε.Ε

Αναπτυξιακές προοπτικές

Η χώρα θα έπρεπε εδώ και δεκαετίες να επενδύσει όχι μόνο στη διατροφική της αυτάρκεια, κάτι που ήδη υφίσταται παρόλη την γεωργικότα πολιτική των τελευταίων ετών, αλλά και στην εξάρτηση σε τρόφιμα άλλων χωρών από εμάς, ώστε σε μια πιθανή κρίση να έχουμε συμμάχους τους εμπορικούς μας εταίρους.

Ο φιλότιμος Έλληνας αγρότης, που κατάφερε εδώ και αιώνες να θρέψει τον ελληνικό πληθυσμό, ακόμα και σε αντίξοες συνθήκες, είναι σίγουρο ότι και τώρα θα σταθεί στο ύψος των περιστάσεων και θα καταφέρει να θρέψει τους Έλληνες.

Παρόλα αυτά, όμως, η αυτάρκεια σε τρόφιμα απαιτεί συντονισμένη δράση όλων - από τους κρατικούς φορείς και τις αρμόδιες υπηρεσίες, μέχρι τον τελευταίο καταναλωτή, ο οποίος θα **πρέπει να αποκτήσει εθνική συνείδηση** και να πάψει να καταναλώνει εισαγόμενα, κυρίως τυποποιημένα τρόφιμα αμφίβολης ποιότητας, που ενισχύουν παραγωγούς και οικονομίες άλλων κρατών.

Ακόμα και αν οι τιμές των ελληνικών προϊόντων είναι υψηλότερες, θα πρέπει να στηρίζουμε τον αγώνα και τον μόχθο του Έλληνα γεωργού. Η επιστροφή στη μεσογειακή διατροφή, που όλοι αναφέρουν αλλά κανείς δεν εφαρμόζει, είναι αυτή που θα μας προστατεύσει σε πιθανή παύση των εισαγωγών.

Η Ελλάδα δεν είναι απλά μια πλούσια χώρα, αλλά μια **κοιμισμένη υπερδύναμη**, η οποία θα πρέπει να κάποτε να ξυπνήσει και να ορθοποδήσει, πάντα στηριγμένη στα δικά της πόδια. Με δεδομένη την παγκόσμια αύξηση του πληθυσμού, τα τρόφιμα είναι ένας τομέας ζωτικής σημασίας, που μελλοντικά θα αποτελέσει παγκοσμίως τη μέγιστη προτεραιότητα για κάθε κράτος, αλλά και το υπ' αριθμόν ένα μέσο άσκησης εξωτερικής πολιτικής.

Η αυτονομία στα τρόφιμα είναι η μόνη λύση για την επίτευξη της ελευθερίας των λαών, αλλά και της εθνικής ανεξαρτησίας, αφού η χειρότερη μορφή εξάρτησης είναι εκείνη της διατροφής του πληθυσμού.

*Πτυχιούχος του Τμήματος Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

http://dimtris-kypriotis.blogspot.gr/2015/03/blog-post_47.html